

OPCIÓ B

Comentari literari i lingüístic

JOANET — Perquè no tots la miren com jo la miro.

ZAIRA — I com me mira?

JOANET — La miro com si fos una falzia que passa, i que no sé què senyala.

ZAIRA — Una falzia sèns niu sols senyala indiferència.

JOANET — Oh, no! La miro, i a mida que més la miro més m'inspira una estranya simpatia.

ZAIRA (*Se'l queda mirant una estona.*) — Pobra de mi! N'he sentit moltes de flors corrent aquests camins d'espines! Compti que tinc divuit anys, i es pot dir que'n fa divuit que camino món enllà. Compti quantes vegades m'han dit que era simpàtica!

M'ho han dit gimnastes, carreters, pagesos, senyors i fins borratxos. M'ho han dit preguntant-me i amenaçant-me; m'ho han dit amb els ulls encesos, i fins ensenyant me diners, Vostè'm sembla noble, i a vostè li agraeixo.

JOANET — Miri: jo no he après de fingir. Quasi bé no he sortit del poble. Soc com aqueixes parets, dur i matucer, sense ratlles ni dibuixos. M'he apropat perquè desde que l'he vista entrar... no sé com dir-li... m'ha semblat veure arribar l'hermosíssima figura d'una estampa que tinc a la meva alcova; es dir... una dòna que no era com les altres, una dòna... que sols veiem en pintura'ls que vivim arrupits a sota d'aquestes teules. Els cabells; els ulls, d'un mirar brillant i fosc; el riure, i una especie de tristor... m'ha semblat que no era aquella tristesa ni l'alegria brutal que fins ara havia

vist. Les ratlles eren més fines, com si fossin... més poncelles i marcides, més de dòna somniada i temptadora, portant una extranya flaira de terres desconegudes, de països que'm represento a les fosques i... que no sabia explicar-los.

ZAIRA — Prou que s'explica. I perquè vegi que l'escolto, deixi-m dir i ser franca. No'l conec, però vaig coneixent-lo. Tampoc vostè es com els homes que acostumo veure i que acostumen parlar-me. No porta a la boca ni la fel ni la maldat dels cors aixuts abans d'hora; no te'ls sentiments malalts com els sers descolorits que he trobat pels carrerons de la vida oferint-me'l seu amor entre un munt de vasos buids de cervesa; no es un cadavre vivent oferint-se'm a que servís de mortalla. Amb el modo de mirar, veig al fondo dels seus ulls un cor estrany... i, amb el modo de parlar-me, una febra d'ilusions. Jo ja soc vella per dintre i vostè jove. La que's casi amb el seu cor podrà viure molt ditxosa.

JOANET — No ho cregui.

ZAIRA — Dintre d'aquestes parets no faltarà qui l'estimi.

JOANET — Si l'ànima'm fuig del poble!

ZAIRA — Aturi-la.

JOANET — I com aturar-la?

ZAIRA — Què se jo! Acluqui les ilusions.

JOANET — Si jo voldria fugir terres enllà amb aquella que estimés!

ZAIRA — Veu? I jo quedar-me allí on fos, amb el que triés el meu cor.

JOANET — Córrer, sentir-me volar, anar abraçat, per la ruta, veient passar el món com si rodés per mes plantes; relliscar ran de la terra a bracet de ma estimada; córrer pobles i fronteres portats del vent de la sort, i besar-se am les ales ben exteses.

ZAIRA — Ai, amic meu! Jo, al revés. Poc se pensa quan, ja fosc, atravessem amb el carro per algun poblet de la ruta, la tristesa que jo sento veient sota'l quinqué aquells grupos de familia a la vora del caliu! La tristesa sentint gronxar un breçol; l'anyorament d'una vida reposada, d'un home que m'estimés i m'estimés a mi sola, i em deixés morir tranquila sobre'ls seus braços honrats. Quan això veig tot passant, quin fred que hi fa dintre'l carro! Quina fosca... i quina vida! «Déu meu, — penso,— si ara't poguessis quedar! Si hi hagués qui't recullís, com viuries arrupida, estimant am tota l'ànima!»

JOANET — I per què no ha de trobar-ho!

ZAIRA — Qui vol que'm vulga per sempre?

JOANET — Aquell que l'estimi.

ZAIRA — Aquell que m'estimi! A mi se m'estima per les rialles que venc i l'alegria que porto. Si m'he aturat a contar-li coses tristes, prova de que'l considero.

JOANET — Prova que veu que'l meu cor voldria seguir-la.

ZAIRA — Cregui-m: jo soc un nuvol d'istiu: passa i se'n va, i tot lo més deixa caure quatre llàgrimes de pluja.

RUSIÑOL, Santiago (1898). *L'alegria que passa*. Escena VII. L'Avenç. Barcelona.

Text argumentatiu

Extensió mínima de 250 paraules i màxima de 300.

És reversible l'actual procés de llatinització que pateix la llengua catalana als centres educatius de les Pitiüses?